

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань освіти, науки та інновацій

13 листопада 2019 року

Веде засідання Голова Комітету БАБАК С.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кворум у нас є.

Колеги, доброго дня! Давайте розпочнемо засідання Комітету з питань освіти, науки та інновацій. Сьогодні в порядку денному п'ять запитань.

Питання перше: проект Закону про внесення змін до статті 57 Закону України "Про освіту" щодо додаткових пільг... А можна, щоб ми один одного чули? Дякую. Щодо додаткових пільг та підвищення рівня оплати праці для педагогічних і науково-педагогічних працівників (реєстраційний номер 2029).

Друге: проект Постанови про питання термінового вжиття заходів для забезпечення захисту прав та інтересів дітей, які постраждали внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів (реєстраційний номер 2117).

Третє: про затвердження кандидатур на здобуття щорічної премії Верховної Ради України педагогічним працівникам загальноосвітніх, професійно-технічних, дошкільних та позашкільних навчальних закладів.

Четверте: проект Закону про визнання таким, що втратив чинність Закон України "Про освіту" (реєстраційний номер 1121).

І п'яте: проект Закону про внесення змін до Закону України "Про освіту" щодо забезпечення захисту мовних прав національних меншин (реєстраційний номер 1125).

Чи є доповнення до порядку денного, заперечення? Давайте тоді підтримаємо порядок денний. Хто – за, прошу проголосувати. Дякую. Одноголосно.

Тоді давайте переходимо до першого питання: проект Закону про внесення змін до статті 57 Закону України "Про освіту" щодо додаткових пільг та підвищення рівня оплати праці для педагогічних і науково-педагогічних працівників (реєстраційний номер 2029 від 03.09.2019 року), поданий народними депутатами Тимошенко, Цимбалюк та іншими. Доповідач у нас Тимошенко Юлія Володимирівна, автор законопроекту. Але через те, що її не буде, напевно...

Да, Іван Григорович, якщо ви у числі авторів, то прошу тоді вам слово як автору законопроекту, прошу.

КИРИЛЕНКО І.Г. Шановні колеги, матеріали у вас на руках. Що хотів би додати до тих матеріалів, які у вас є, те, що там не написано, те, що не звучало ще.

Звичайно, боротьба іде за українського вчителя, вона іде вже не перший рік, і не один комітет за це боровся і бореться. В тому числі і наш комітет, я вважаю, що у нас є така можливість, зважаючи на те, що у висновках науково-експертного вкралася помилка. Там цифра названа скільки потребує видатків з центрального бюджету. Цифра надзвичайно завищена, бо я зараз буду називати реально аргументовані цифри, вони набагато менші. Але по порядку.

За результатами дослідження факторів економічного зростання проведено Світовим банком у 192 країнах (це по суті усі країни світу) у 60 відсотках, 64 відсотках (це дві третіх) країн економічне зростання досягається за рахунок саме людського капіталу і лише у 16 відсотках країн – за рахунок використання виробничого потенціалу та у 20 відсотках – за рахунок природних ресурсів. Отже, в структурі національного багатства в багатьох розвинених країн світу домінує людський капітал. Зрозуміло, що освіта в цьому процесі відіграє найважливішу роль і, перш за все, основні носії знання та виховання дітей – це вчитель. Згідно з статтю 78 Закону України "Про освіту" обсяги видатків на освіту мають становити не менше 7 відсотків ВВП. Однак цей показник в Україні ніколи не виконувався, і зараз він теж не виконується і з кожним роком падає і падає, і падає. На превеликий даль, з кожним бюджетом.

Друге. Сьогодні заробітна плата вчителя в Україні – одна з найнижчих у світі серед тих країн, які досліджуються. Українські вчителі заробляють у 3 рази менше, ніж польські і в 10 разів менше, ніж в Сполучених Штатах. Два тижні тому біля Верховної Ради України відбувся страйк учителів з вимогами підвищити заробітну плату і інше...

Згідно статистичних даних в Україні 437 тисяч 471 вчитель. Середня заробітна плата вчителя в нинішньому році становить 7 тисяч 600 гривень або 74 відсотки від середньої заробітної плати в економіці України, яка становить на сьогодні 10 тисяч 237. Цей соціальний статус вчителя досить низький і впливає на якість освіти. Приток молодих кадрів, посилені міграційні процеси не тільки в цій сфері, але в цій в першу чергу. Навіть у Києві сьогодні, де заробітна плата вища вчителя, багато вакансій, 110 щонайменше зараз обліковуються.

Четверте. 10 квітня 2019 року в Верховній Раді України минулого скликання відбулися парламентські слухання з питання "Збалансований розвиток людського капіталу в Україні. Завдання освіти і науки". Що було прийнято? Яке рішення? Рекомендаційне, звичайно, рішення парламентських слухань. Але в постанові: встановити посадовий оклад працівника першого тарифного розряду єдиної тарифної сітки на рівні не нижче мінімальної заробітної плати. І потім все, що з цього випливає.

Саме на реалізацію цього положення і пропонується цей проект Закону 2029. Він спрямований на запровадження додаткових педагогічним і науково-педагогічним працівникам, підвищення рівня оплати їх праці, що має забезпечити престижність професії вчителя, сприятиме вирішенню проблеми нестачі кваліфікованих педагогів на селі, перш за все, в сільській місцевості.

Законопроект передбачає, зокрема, встановлення у державних закладах освіти посадових окладів, тобто тарифних ставок, на основі єдиної тарифної сітки з урахуванням розміру посадового окладу працівника першого тарифного розряду на рівні мінімальної заробітної плати в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Друге, що передбачає. Забезпечення житлом за рахунок держави, шляхом надання службового житла вчителю у сільській місцевості. Надбання права власності на надане в користування службове житло здійснюється при умові, якщо педагогічний або науково-педагогічний працівник пропрацював за фахом у сільській місцевості і селищах міського типу не менше 10 років.

Педагогічним працівникам, які працюють у сільській місцевості і селищах міського типу, а також пенсіонерам, які раніше працювали педагогічними працівниками в таких населених пунктах і проживають у них, держава забезпечить безоплатне користування житлом з опаленням і освітленням у межах встановлених норм, якщо доходи за попередніх 6 місяців на одного члена сім'ї не перевищують розміру мінімальної заробітної плати.

Шосте. Вирішення зазначених проблем сприятиме, на думку авторів, сприятиме покращенню стану справ в освітньому середовищі, зниженню дефіциту кадрового забезпечення, особливо сільської освіти, та підвищенню рівня надання послуг в галузі освіти.

Додаткові видатки, пов'язані з реалізацією законопроекту, в 2020 році мають становити 43,8 мільярда. Не та цифра, яка стоїть у науково-експертному, там в кілька разів цифра стоїть вища, навіть не хочу називати. В розрахунках із чисельності вчителів, ту, яку я назвав, розмір прожиткового мінімуму до рівня мінімальної заробітної плати. Все це легко вираховується.

І ще скажу. В 2019 році на заробітну плату вчителям спрямовується близько 40 мільярдів гривень. Якщо поррахувати ту цифру, яка пропонується, це підвищення заробітної плати в середньому в два рази. І не тільки заробітної плати, якщо враховувати житло і так далі, то це не більше ніж в два рази. Сьогодні важко поррахувати, скільки може коштувати житло і як це буде реалізовуватись. Але така пропозиція в авторів законопроекту.

Якщо та постанова, за яку ми говорили, в дії, то це одна історія. Якщо вона не в дії, все рівно нам в комітеті треба вирішувати, зважаючи на те, що іде бюджетний процес. Я сьогодні не готовий сказати. Та постанова, про яку ми знаємо з вами добре...

ГОЛОВУЮЧИЙ. 822?

КИРИЛЕНКО І.Г. 822. Вона діє...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вона ще не відмінена, наскільки мені відомо.

КИРИЛЕНКО І.Г. Оце питання. Якщо вона не відмінена, то там є деякі преференції єсть, які б можна було, як кажуть, з чимось до людей іти. Якщо вона раптом, те, що ми з вами обговорювали, що буде скасована, відмінена, переглянута в бік гірший для вчителя, ну, мабуть, не скористатися бюджетним процесом і не поборотися було б, як кажуть, грішно.

Це коротко. Джерело надходжень, це завжди камінь спотикання. Джерела надходження на підвищення заробітних плат, всього іншого, це, коли ми в процесі року приймаємо якісь рішення, то ми обов'язково повинні показати. Зважаючи на те, що іде бюджетний процес, у нас сьогодні є можливість безпосередньо на ці речі впливати. Безпосередньо. Все визначає Верховна Рада. Ми можемо поборотися за цифри. Можливо, не такі високі, але все рівно не так, як зараз пропонується в бюджеті. Ви добре знаєте цифри. Ми ці цифри з вами обговорювали. Я

повторюватись не буду, бо думаю, в процесі дискусії і розгляду питання колеги ці цифри назвуть.

Проект рішення, який тут запропонований, комітету відправити автору на доопрацювання. Але треба буде аргументувати в залі, хто буде доповідати, що на доопрацювання, що постанова уряду вже це питання врегулювала, і вдвічі заробітна плата піднімається. Смислу приймати закон немає.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Іване Григоровичу.

Співдоповідачем за цим питанням є Колебошин Сергій Валерійович – заступник голови Комітету з питань освіти, науки і інновацій.

Прошу, Сергій Валерійович.

КОЛЕБОШИН С.В. Дякую. Дякую, Сергій Віталійович.

Шановні колеги, дійсно, в цій залі і мабуть взагалі в сесійній залі немає жодної людини, жодного депутата, який би був би проти підвищення і соціального статусу працівників у сфері освіти, і заробітної плати, і авторитету і так далі. І, дійсно, в цьому сенсі законопроект, який запропонували Юлія Володимирівна Тимошенко, Михайло Михайлович Цимбалюк та соавтори, в тому числі Іван Григорович, направлений саме на це, і не можна не вітати таку ініціативу, яка шукає способи підвищення та вирішення цих питань.

Я нагадаю, що законопроект пропонує передбачити педагогічним, науково-педагогічним працівникам додаткові державні гарантії у вигляді встановлення у бюджетних установах освіти посадових окладів, тарифних ставок відповідно до єдиної тарифної сітки, розрядів і коефіцієнтів. Пільгове забезпечення житлом за рахунок держави шляхом надання службового житла. І при цьому є там механізм, як отримати потім у власність, надається доручення урядові невідкладно затвердити план заходів щодо недопущення укриття податків і зборів у тіньовому секторі економіки та в офшорних зонах. Врахувати в проекті держбюджету на 20-й рік видатки на реалізацію статті 61 Закону "Про освіту".

Зауважу, що відповідно до висновків Головного науково-експертного управління, яке теж ідеологічно та основні засади цього законопроекту підтримала. Зауважено, що для прийняття об'єктивного рішення щодо законопроекту до нього має бути надане належне фінансово-економічне обґрунтування відповідно до вимог

Бюджетного кодексу України та Регламенту Верховної Ради. Міністерство освіти і науки України у своєму висновку зазначило недоцільність внесення змін до частини першої статті 57 Закону України "Про освіту" та підпунктів 2.2 пункту 2 розділу II "Прикінцевих та перехідних положень", звернувши увагу на прийняття постанови Кабміну №822.

Мінсоцполітики не підтримало у своєму висновку законопроект звернувши увагу на те, що розмір посадового окладу тарифної ставки працівника I тарифного розряду застосовується для обчислення посадових окладів не лише працівників освіти, а і працівників інших галузей бюджетної сфери: культура, охорона здоров'я, соцсфера тощо.

Мінфін у своєму висновку не підтримав зазначений законопроект, оскільки за орієнтовними розрахунками Мінфіну реалізація положень законопроекту лише в частині встановлення окладу працівника найнижчої кваліфікаційної категорії у розмірі трьох мінімальних заробітних плат потребуватиме додатково з державного та місцевих бюджетів понад 200 мільярдів гривень.

Тим не менше, розуміючи важливість тих питань, які підняті тут і необхідність діалогу, в тому числі із центральними органами виконавчої влади, Міносвіти і науки України, Мінфіном є пропозиція до комітету запропонувати, направити даний законопроект на доопрацювання суб'єктам законодавчої ініціативи для того, щоб потім в такому діалозі виходити приймати рішення про винесення цього законопроекту до сесійної зали.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергій Валерійович.

Переходимо до обговорення. Колеги, чи є у вас коментарі, пропозиції, зауваження?

МАНДЗІЙ Л.С. ...висловили її в письмовій формі, але ми сьогодні з вами після засідання комітету будемо працювати над Законом про загальну середню освіту, там є стаття 24, яку ми сьогодні будемо дискутувати і приймати відповідне рішення. Власне, я думаю, що це буде доречно вже дочекатися Закону про загальну середню освіту, і ці дискусії, які мали місце на робочій групі, я думаю, що вони

будуть врегульовані, власне, в результаті прийнятого рішення комітету у проекті Закону про загальну середню освіту.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Любомира Степанівна.

Колеги, чи є? Пані Інна.

СОВСУН І.Р. Я рада почути цю позицію з боку міністерства, тому що мені теж видається, що в умовах, коли ми дискутуємо системну зміну в середній освіті, якісь точкові зміни щодо заробітної плати, вони не є доцільними, ми маємо системне рішення пропонувати. Тому, мені видається, що тут треба спільно доопрацювати, мати спільну позицію в Законі про середню освіту, якщо буде необхідність, то вносити належні зміни до Закону про освіту, якщо таке рішення буде прийнято. Але зараз просто точково міняти один закон в умовах обговорення системної реформи мені видається недоцільним. І, відверто, цифра 43 мільярди видається дещо малореалістичною, я готова боротися, наскільки можливо, за збільшення зарплати освітянам і, я впевнена, що тут всі готові на це, але також треба реалістично оцінювати можливості бюджету.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Інна.

Колеги, чи є в когось ще думки?

ЛУКАШЕВ О.А. Доброго дня, шановні колеги! У нас такий сьогодні, питання землі не дозволило продовжувати такий освітньо-науковий бенефіс, нарешті ми дочекалися, коли Рада починає розглядати ці питання.

Я б хотів зазначити наступне. Якщо ми виходимо з незвичності зовнішнього незалежного оцінювання, то ми повинні створити всі умови, максимально можливі умови, для того, щоб діти в різних куточках країни, в сільських школах отримували якісну повну загальну середню освіту. І тому питання підвищення заробітної плати незалежно від того, я тут не деталізую, з яких складових вона формується. Ми сьогодні з головою комітету в тих подіях дискутували з цього питання. І дійшли єдиного висновку, що необхідно запровадити такі механізми, які дозволять утримати вчителів в сільській місцевості, які дозволять, змусять вчителів підвищувати свій власний рівень задля підготовки

наших школярів. Тому стосовно будь-яких ініціатив, які спрямовані на підвищення доходів педагогічних працівників, ми будемо це підтримувати. Я думаю, тут не може бути двох різних думок. Але ж необхідно також виходити з реальних можливостей бюджету, оскільки ми будемо декларувати одне, а потім вказувати пальцем на Прем'єра, що щось він там недодав. Ну, якщо ми розуміємо вже сьогодні, що це неможливо, то краще від того відмовитись, бути реалістами насамперед.

Тому я, представляючи нашу політичну силу, тільки за те, щоб вчителі мали гідну заробітну плату, яка стимулює їх до вкладання душі в наших школярів. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Олександрє.

Хтось ще бажає висловитись?

Колеги, я впевнений, що тут немає жодного члена комітету, який не хотів би підняти заробітну плату освітянам або науковцям. Власне, це одне з завдань, яке стоїть перед нами, перед комітетом, перед кожним із нас, перед народними депутатами, взагалі всіма забезпечити належний рівень соціального захисту і соціального забезпечення вчителів і науковців. І ми в будь-якому разі підтримуємо всі ініціативи, які якраз це питання і вирішують. Але, разом з тим, потрібно все ж таки виходити, напевно, від можливостей нашої держави, від можливостей державного бюджету і зважати на те, що паралельно можуть розроблятися деякі інші законодавчі акти. Тому я тут погоджуюсь із позицією міністерства, із позицією пані Інни, що, якщо ми комплексно розробляємо зараз Закон про загальну середню освіту, і сьогодні робоча група, здається, сьогодні, да, буде розглядати якраз питання 24 статті "Умови оплати праці", то набагато краще було б вирішити це, справді, системно в одному фундаментальному законі ніж вносити зміни до деяких інших законів.

Тому на ваш розсуд комітет попередньо рекомендує Верховній Раді України цей законопроект направити на доопрацювання через те, що до нього відсутнє фінансово-економічне обґрунтування. 43 мільярди, насправді, видаються не зовсім реалістичною цифрою. І Міністерство фінансів теж дало свої цифри в обсязі дефіциту потенційного в 204 мільярди, що, напевно, теж трішки завищеним є. Тому я думаю, що істина десь посередині. Але, власне, без самого фінансово-

економічного обґрунтування нам, справді, дуже важко прийти до якогось висновку. Особливо в частині забезпечення житлом, що в принципі дуже важко порахувати. Хоча норма і непогана, і має право напевно на існування, але все ж таки порахувати її потрібно. Тому є така пропозиція комітету. Якщо більше немає зауважень або позицій депутатів, то прошу проголосувати.

ГРИБ В.О. Доброго дня, шановні колеги! Вікторія Гриб, мажоритарний округ №105. Коли ми говоримо про те, що частково не можна прийняти зараз якісь речі і треба системний підхід, то ми з вами розуміємо, що системний підхід, він може бути за рік, за два, за три, за чотири. Ми вже сьогодні втрачаємо вчителів. Ми їх, дійсно, втрачаємо в сільській місцевості. Не тільки в сільській. але в сільській особливо. І якщо ми сьогодні говоримо про те, що в нас немає, дійсно, фінансового тут розрахунку правильного зробленого, давайте ми спрямуємо якраз тим людям, які повинні робити такі розрахунки, щоб вони розраховували. Хто це повинен робити? Це повинні робити депутати чи хто? Тобто депутати самі повинні це робити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Абсолютно точно. Якщо ви вносите проект закону, ви робите до нього фінансово-економічне обґрунтування.

ГРИБ В.О. Депутати, вони повинні спиратися на щось, на цифри. Так? Вони повинні ці цифри брати де? Безпосередньо в міністерствах, статистика і все інше. Сьогодні, якщо ми будемо так просто підходити і говорити, так, системний підхід, то в нашій державі скоро освіти просто не буде. Це просто був такий коментар.

Дякую вам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам за позицію.

Народні депутати, насправді, готують фінансово-економічне обґрунтування. Це точно не є задача комітету головного, який розглядає той чи інший законопроект народних депутатів, інакше ми перетворюємося на аналітичний центр.

ППА Н.Р Я хотіла б тут підтримати, бо якраз це робоча група, яка зараз є, ми націлені на те, щоб це зробити як швидше внести зміни до того, щоб зарплата була точно кращою у всіх педагогічних працівників, всіх освітян.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Наталя.

Я все-таки хотів би продовжити те, що говорив. У народних депутатів достатньо можливостей для того, щоб зробити запити до Міністерства фінансів, Міністерства економіки при розробці своїх проектів законів.

І другий момент. Якщо ми говоримо про зміни, яких можна чекати рік, два, десять, ми їх чекали 28. А Закон про загальну середню освіту в грудні планується винести в зал на голосування.

Колеги, чи є, чи хтось хоче щось доповнити? Іван Григорович, прошу.

КИРИЛЕНКО І.Г. Шановні колеги, ще раз хочу вашу звернути увагу, що якщо посеред бюджетного року вносяться пропозиції, які тягнуть за собою зміни до бюджету, треба обов'язково подати розрахунки. Зараз іде бюджетний процес, і кожний комітет воює за свою кафедру, кожний відстоює свою позицію.

Тому коли буде голова доповідати цей законопроект у залі, нам треба, ясно, що буде рішення прийнято більшістю, яка тут запропонована, але що ми скажемо взамін? Базовий закон до того часу не буде прийнятий, нереально, це нереально, а бюджет буде прийнятий. І цей закон може бути внесений дуже швидко, бо він розглянутий, його треба в зал вносити.

Я б просив, Сергію Віталійовичу, щоб ви сказали: 822 постанова на той час в силі – не в силі? Якщо в силі, це щось дає вчителю, якщо не в силі, то тоді законопроект, який буде комітетом підтриманий і внесений в зал, де ми поборемося за його реалізацію що тоді дасть. Тобто ми сьогодні, не підтримуючи це, ми даємо сигнал, що ми тему робочої групи створити це, це значить потихеньку питання покласти сюди. Уже сюди покласти не вдасться, треба дійсно щось робити. Підвищення заробітної плати, яке пропонується в бюджеті, те, що зараз внесли, нижче рівня інфляції. Це значить заробітна плата науково-педагогічних працівників буде меншою ніж в цьому році. Ми це знаємо. Нижче рівня інфляції це не зростання.

Я думаю, у вас буде аргумент у виступі для того, щоб зал переконати, щоб ми, дійсно, і базовий закон є на опрацюванні в комітеті, щоб ми його підтримали, і аргумент у вас в руках, чому ми цей закон не приймаємо. Відповідь не залу треба дати, відповідь 470 тисяч людей, які від нас очікують, що ми все-таки добро для них зробимо. Я бачу, комітет на це налаштований, і, слава Богу, рішення в залі про

те, що комітет пропонує, приймається. Причому консенсусно, ви бачите, голосують всі фракції, це величезна заслуга комітету з вами на чолі. Ви навіть знаходите можливість домовитися із фракціями і аргументи, саме головне, покласти на стіл, які, як кажуть, безвідпорні. Хочеться, щоб було і надалі так. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Іване Григоровичу, за добрі слова.

Щодо 822 Постанови. Ми не Кабінет Міністрів, і я теж не знаю, чи буде на той момент. Зараз, наскільки мені відомо, 822 Постанову Кабінет Міністрів не відміняв. Правда? Ще ні. Тобто на даний момент вона є діючою, на даний момент. Ми не знаємо, вочевидь, ми так само розуміємо, що виконано в повному обсязі, враховуючи бюджет, який у нас вже готується до другого читання, вона теж не буде виконана в повному обсязі. Але, разом з тим, ми вже точно знаємо, що закладені гроші, по-перше, наскільки мені відомо, все ж таки вони якраз на рівні інфляції індексуються, заробітні плати, може навіть трішки вище, плюс ми остаточно не знаємо... Ні, вони точно не зменшуються, я не пам'ятаю, але, здається, 9,8 відсотка це саме субвенції, тоді 11 відсотків. Дякую за більш точну цифру. Більше того, знайшли до другого читання додаткові 1,5 мільярда для молодих вчителів і 2,2 мільярда взагалі... Включений, здається, у мене, принаймні, я сам себе чую у динамік. Та у нас зараз все ламається, у Раді теж нічого не чути. І знайшли додатково 2,2 мільярда взагалі на оплату праці, єдине що, вирішили, наскільки мені відомо зараз, прийнято рішення для того, щоб перерахувати взагалі субвенцію через те, щоб... субвенція рахувалася по контингенту учнів, які як правило дворічної давнини, через відсутність точних статистичних даних.

Тому одна за останніх декілька років якраз і була проблема з недофінансуванням, тому це лягало на місцеві бюджети дофінансовувати дефіцит заробітної плати. Або потім вкінці року ми отримаємо запити від місцевих органів влади на компенсацію або там на зміни, внести зміни до бюджету 19-го року для того, щоб все ж таки дофінансувати субвенцію. І цього року вона вперше буде перерахована по контингенту учнів, які якраз на чинному контингенті, які з 1 вересня вже склався в школах українських.

Дякую, колеги. Чи є ще пропозиції, запитання?

Тоді є проект рішення комітету про те, щоб все ж таки відправити авторам законопроекту на доопрацювання.

Хто – за, прошу підтримати. Хто – проти? Хто – утримався? Іван Григорович утримався. Інші "за". Дякую, колеги. Перше питання ми закрили.

Друге питання. Переходимо до другого питання порядку денного. Проект Постанови про питання термінового вжиття заходів для забезпечення захисту прав та інтересів дітей, які постраждали внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів (реєстраційний номер 2117 від 11.09.2019 року), поданий народними депутатами: Гриб, Новинський, Шпенюв, Шахов та інші. Доповідачем є Гриб Вікторія Олександрівна – народний депутат, автор проекту постанови. Прошу.

ГРИБ В.О. Дякую, колеги.

Ще раз. Я мажоритарщик з міста Щастя, це 105 округ. Це червона лінія. І знаєте, коли ти дивишся в очі тих дітей, ти розумієш, що на сьогоднішній день держава Україна, дійсно, не робить все можливе для того, щоб захистити тих дітей. Там стріляють практично кожного дня. Це продовжується. Це територія України, але ті діти, вони завжди живуть під страхом. І не тільки ті діти. Ті діти, які вимушені були покинути свої будинки, які є переселенцями. На сьогоднішній день їх статус ніхто, дійсно, не захищає. У нас тільки переселенців дітей більше мільйона дітей. Але сьогодні статус отримали тільки 33 тисячі дітей.

Ми повинні обов'язково прийняти ту постанову. Там не треба було робити фінансового якраз аналізу. Тому що за цей рік от потрібно саме зробити, прийняти закон, а потім вже робити розрахунки і все інше. Для того, щоб, дійсно, з наступного року вже можна було внести в бюджет все, що необхідно, і щоб можна було зробити і поррахувати. Бо ми сьогодні, дійсно, не знаємо, скільки в нас таких дітей.

Я вам дуже дякую. І дуже вас прошу розглянути ту постанову позитивно. Вже два комітети розглянули – Комітет молоді та спорту та антикорупційний комітет. І вони зробили позитивний висновок. Дякую вам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Вікторія Олександрівна.

Співдоповідачем є Лис Олена Георгіївна, голова підкомітету з питань загальної і середньої інклюзивної освіти та освіти на тимчасово окупованих територіях. Прошу.

ЛИС О.Г. Доброго дня всім! Проектом постанови з метою термінового забезпечення захисту прав і інтересів дітей, які постраждали внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів, пропонується Кабінету Міністрів України не пізніше 30 днів з дня прийняття цієї постанови внести на розгляд Верховної Ради України проект Закону щодо надання додаткових соціальних гарантій дітям, які отримали інвалідність внаслідок поранення чи інших ушкоджень здоров'я від вибухових речовин, боєприпасів і військового озброєння внаслідок воєнних дій і збройних конфліктів, також дітям, які отримали поранення чи інші ушкодження здоров'я від вибухових речовин, боєприпасів, військового озброєння внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів, але не отримали інвалідності.

Ідея такого законопроекту, безперечно, заслуговує підтримки. Однак, шляхом вирішення питання в проекті постанови не завжди відповідає чинному законодавству. Зокрема, проектом постанови передбачено під час підготовки проекту такого закону та проекту Закону України про Державний бюджет України на наступний рік врахувати необхідність позачергового і обов'язкового забезпечення дітей місцями у дошкільних закладах освіти незалежно від відомчої підпорядкованості.

Міністерство науки і освіти України акцентує увагу, що за предметом правового регулювання питання доступності дошкільної освіти належить до кола правовідносин спеціального Закону України "Про дошкільну освіту". Крім того, проект постанови суперечить Бюджетному кодексу України, який не передбачає можливості фінансування дошкільної освіти в державному бюджеті, і останнє повністю фінансується з місцевого бюджету.

Також пунктом 1.3 пункту 1 проекту постанови, крім іншого, пропонується передбачати повне державне забезпечення дітей з інвалідністю до вступу їх до школи з виплатою щомісячної грошової допомоги. Проте дане положення не узгоджується зі статтею 52 Конституції України, якою повне державне забезпечення гарантується тільки дітям-сиротам та дітям, позбавлених батьківського піклування, в тому числі і дітям-сиротам та дітям, позбавлених батьківського піклування, які мають інвалідність. Разом з тим, звертаємо увагу, що законопроекти щодо надання додаткових соціальних гарантій дітям, які постраждали внаслідок воєнних і збройних конфліктів, на даний час вже

підготовлені. Так за інформацією Міністерства у справах ветеранів, тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України, Міністерством соціальної політики України вже розроблено проект Закону України про внесення змін до статті 7 Закону України "Про статус ветеранів, гарантії їх соціального захисту" щодо дітей, які отримали поранення у зоні бойових дій. Зараз зазначений проект закону знаходиться на погодженні у центральних органах виконавчої влади.

Окрім того, на розгляді у комітеті Верховної Ради України знаходиться проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо посилення соціального захисту дітей, які постраждали внаслідок бойових дій чи збройних конфліктів, яким пропонується для такої категорії людей встановити додаткові соціальні гарантії, компенсації і пільги.

З ознакою на вище сказане, пропоную врахувати все зазначене і даний проект постанови відхилити, а другим пунктом надіслати це рішення в Комітет Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Олено. Головним комітетом визначений, я так розумію, Комітет з питань гуманітарної та інформаційної політики? От у мене теж питання, чому не соціальної. Бо з того, що я подивився з того, що пропонується в постанові, воно більше до соціального...

Колеги, чи є зауваження, думки, позиція щодо цього проекту постанови?

ГРИБ В.О. Колеги, можна?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, прошу.

ГРИБ В.О. В цьому законопроекті, в цій постанові мова йде про надання статусу. А тут мова не йде про... там частково іде про пільги, але основне – це надання статусу дітям. І коли колега, пані Олена, вона зачитувала, що саме пропонується зараз урядовими законопроектами, то там стосується тільки тих дітей, які отримали статус інвалідності чи ще щось. Ми говоримо про інше, ми говоримо про всіх дітей, які не отримали статус інвалідності, але які, дійсно, мають на сьогодні, можливо, психічний розлад, якісь розлади, які постраждали внаслідок проведення бойових дій на тих територіях. А це зовсім інші речі. І ми пропонуємо зараз, дійсно, ввести отакий статус для того... не ввести, він вже є, але щоб всі

могли отримати, а після того вже так, можна урядовими постановами розробляти пільги і все інше. Якщо цього зараз не зробити, то ті діти, вони так і залишаться без допомоги. Скажіть, будь ласка, пані Олено, ви були на тій території, ви бачили тих дітей, спілкувалися з ними?

ЛИС О.Г. Ні, на жаль, не була.

ГРИБ В.О. На жаль, не були, а я була. І мій колега пан Олександр також був, бо він території. Можна, Олександр Іванович, ви також...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Та включіть, будь ласка, мікрофон.

(Загальна дискусія)

_____. Если кто-нибудь не видел этих детей, я предлагаю проехаться посмотреть.

ГРИБ В.О. Так, ми пропонуємо, дійсно, поїхати.

_____. Пообщаться с этими детьми. Извините, я очень уважаю и люблю украинский язык. И не совсем я им обладаю, чтобы его коверкать. Поэтому буду говорить на том языке, на котором могу. Да, я депутат. Вас что-то смущает? Извините.

ГРИБ В.О. Шановні колеги, вибачте, тут не про мову, тут про дітей.

_____. Давайте мы будем о детях говорить. Давайте, будьте добры. Мы приглашаем членов комитета по желанию...

ГРИБ В.О. Да, давайте проведемо, дійсно, засідання комітету на тій території.

_____. Проехаться в любой из населенных пунктов, которые сегодня находятся каждый день под обстрелами. Это не красное словцо. Пожалуйста, вы посмотрите на тех детей, которые в своих 5-12 лет знают, что летит, какой калибр, в какую сторону. И, если можно так сказать, посмотреть, когда приезжает миссия ОБСЕ и говорит, что эти все дети психически ненормальные. То это укор нам, взрослым. Потому что мы до этого допустили. Дети войну не развязывают. Дети не воюют. Дети не берут в руки оружие. Если бы был мир в руках детей, войны бы не было.

Поэтому, пожалуйста, очень просим вас, или я хотя бы от имени наших детей прошу вас поддержать этот законопроект. И не важно есть ли увечье, не дай Бог, конечно, у этих детей от осколков, пуль, или там контузии от взрывов, или нет увечий, слава Богу, что нету, все равно есть моральные травмы, что дети рождены в войне. Они знают, что такое разрывы снарядов, разрывы, так сказать, гранат и так далее. Они знают, что такое холод, голод и сидение зимой в подвале, в сыром, к сожалению. Поэтому еще раз приглашаю всех за мой счет, пожалуйста, если кто-то захочет туда поехать и посмотреть на этих детей, я приглашаю. Я передаю слово...

ЛИС О.Г. Пані Вікторія, скажіть, будь ласка, ви говорите про спеціальний статус, а в тих постановах, які я зараз означила, там, власне, і йдеться про спеціальний статус для дітей, які постраждали внаслідок воєнних дій.

ГРИБ В.О. Так, але яким чином там визначено постраждалих? Ми говоримо зараз про всіх дітей, які є переселенцями, які або живуть в "сірій" зоні, на "червоній" лінії, і також ті діти, які вимушені були поїхати з тієї території.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так може є сенс вносити зміни до того закону, який готується, тим більше, що він готується зараз, і ми можемо вносити зміни між першим і другим читанням?

ГРИБ В.О. Колеги, я ж не знаю скільки він буде готуватися.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Допоможіть.

ГРИБ В.О. Ми готові допомагати. Слухайте, тут мова не йде про авторство, повірте. Нам не потрібно те авторство, нам потрібно, щоб той законопроект, він, дійсно, був прийнятий і працював на дітей. Якщо, дійсно, є законопроект, і ви готові брати нас зараз в робочу групу, якщо там розробляється, ми готові це робити. Але я вас дуже прошу у своєму висновку не просто давати негативний коментар і відхиляти, а щоб прописати, що, дійсно, над цією проблемою треба працювати, якщо зараз розробляється законопроект такий, такий, ми долучаємо тих депутатів, які запропонували цей законопроект до роботи в тій групі. І такий якраз статус, який буде поширюватися на всіх дітей, якщо він буде, то ми готові.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це ви нам пропонуєте?

ГРИБ В.О. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви ж знаєте, що це розробляє Міністерство у справах ветеранів, а не комітет? То запропонуйте Міністерству у справах ветеранів долучити вас як авторів.

ГРИБ В.О. Колеги, я буду пропонувати всім, чесно, всім.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Супер. Тому не треба, я вас дуже прошу, не треба давати доручення Комітету з питань освіти, науки та інновацій.

ГРИБ В.О. Вибачте, якщо щось зробила не так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це не наш профіль, ми не є головним комітетом, це не наш проект закону, який розробляється, він розробляється міністерством. Єдине що, до чого тут має стосунок Комітет освіти, науки і інновацій?

ГРИБ В.О. Так я ж не знаю, чому на вас розписали?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бо ми просто допоміжний комітет. Якщо щось стосується освіти дошкільної, середньої, професійно-технічної, вищої і позашкільної, освіти дорослих, науки, інновацій, тоді долучається Комітет з питань освіти, науки та інновацій.

Ви пропонуєте внести зміни в питання дошкільної освіти. Дошкільна освіта не фінансується з державного бюджету. Ви це знаєте?

ГРИБ В.О. Я дуже добре це знаю. І я знаю, що на місцях, на превеликий жаль, сьогодні не вистачає коштів на переселенців.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, можливо. Можливо, і не вистачає, у нас взагалі на місцях на багато чого не вистачає коштів. Я все розумію. Але це регулюється окремим Законом "Про дошкільну освіту". Доступ дітей, доступ дітей з інвалідністю, звичайних дітей, різних дітей регулюється Законом "Про дошкільну освіту".

ГРИБ В.О. Пане Сергію, я тільки прошу, щоб комітет підтримав законопроект, можливо, з правками, щоб там було прописано: так, можна говорити про статус, але дошкільна освіта не може фінансуватися з державного бюджету. Тоді ми доопрацюємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги. Пані Інно.

СОВСУН І.Р. Дивіться, я думаю, що тут всі прекрасно розуміють, що є проблеми з дітьми, які постраждали внаслідок конфлікту, з дітьми-переселенцями, і повірте, тут немає нікого, хто не хотів би допомогти вирішити цю проблему. Ну, я сподіваюся.

Тут питання в тому, як знайти найбільш коректний і найбільш правильний механізм для того, щоби це зробити. І у мене тут є питання щодо того, наскільки дієвим буде механізмом запропонована постанова. Ну тому що починаючи з того, що у мене є питання по статусу постанови, чому тоді вже не законопроект, а постанова. Який юридичний статус постанови? І чи перебиватиме вона законопроект? Якщо вона... Юлія, вона ж слабшою має по силі, закон має вищу силу. *(Шум у залі)*

Власне, постанова не вирішує законодавчі проблеми, які є в цьому полі. І мені здається, що якщо йдеться про те, що нам необхідно вирішити в законодавчому полі, а не просто висловити політичну позицію, то тут треба просто інший механізм обирати, а не постанова Верховної Ради. Бо постанова Верховної Ради – це така політична заява від Верховної Ради, що ми визнаємо існування проблеми і готові над цим працювати.

Друге питання, яке стосується, власне, того, що необхідно детальніше вивчити, проаналізувати і сформувавти, власне, над якими проблемами треба працювати, особливо нашому Комітету з питань науки... освіти, науки та інновацій, то пропозиція провести виїзне засідання комітету чи в Донецькій, чи в Луганській області. Ми, власне, обговорювали це на комітеті і будемо раді вашому сприянню для того, щоби допомогти організувати туди таку поїздку.

Тобто тут не йдеться про те, що ми проти того, чи ми не хочемо захищати права цих дітей. Ми просто хочемо зрозуміти, який буде найбільш дієвий механізм для того, щоби це зробити. І мені видається, що зараз ми можемо інвестувати

багато наших часу, зусиль і так далі для того, щоб прийняти постанову. Та в той час, як потім все рівно доведеться міняти закони. Так може одразу виходити на зміну законів, які необхідно? А не просто проводити документи, які не змінять, насправду, ситуацію для цих дітей. Тому що постанова не змінить їхнього статусу. Для цього треба зміни до закону.

ГРИБ В.О. Можна, колега прокоментує. Тому що ми радилися, коли ми готували ту постанову. І, дійсно, було питання або законопроект, або постанова. Сергій Васильович.

САПУН С.В. Просто ця постанова складається з декількох частин. Перша частина... Сапун Сергій Васильович, помічник Вікторії Олександрівни. Ця постанова просто складається з двох частин. Перша частина, це ми даємо, хочемо дати доручення Кабінету Міністрів. Щоб він у своїй же постанові, в якій надається статус постраждалої дитини, він спростив механізм надання цього статусу.

Тому що зараз, на даний момент, відповідно до закону, яким надається статус і взагалі регулюється статус осіб, дітей, які постраждали від збройного конфлікту, питання психологічної травми, воно взагалі не потребує підтвердження. Але відповідно до постанови, яка затверджена Кабінетом Міністрів, навіть для цих дітей існує певний механізм надання такого статусу.

У зв'язку з цим, за даними Міністерства соціальної політики, станом приблизно на 1 жовтня цього року було зареєстровано всього 35 тисяч дітей, які набули статусу постраждалих. За даними ж Державного комітету статистики всього на даний момент 1,5 мільйона осіб є переселенцями, вони набули статусу переселенців. Якщо навіть порахувати, то приблизно тисяч 200-300 серед переселенців є особи, які є дітьми, тобто мається... В принципі, ми вели мову про те, щоб саме дітям, які вимушені були переселитися разом з батьками, які отримали психологічну, в принципі, після всього, інших травм, і вони би мали можливість отримати цей статус постраждалих.

ГРИБ В.О. І діти, які проживають в "сірій" зоні.

САПУН С.В. А для цього необхідно внесення змін, саме спрощення порядку, які затверджені Кабінетом Міністрів.

А з приводу внесення змін або уточнень до закону, яким вже надає ці пільги цим постраждалим дітям, то ми теж, виходячи з того, що це потребує певних коштів і певних фінансових зобов'язань з боку держави, необхідності розробки програм і фінансування, відповідних програм у державному бюджеті. Дали доручення, рекомендуємо Кабінету Міністрів при розробці законопроектів і підвищення статусу дітей, які постраждали, ну, постраждали від певних конфліктів, саме розробити певні механізми і підвищити соціальні гарантії.

ГРИБ В.О. Дякую.

Колеги, тобто мова йде про перший крок, про перший крок і рекомендації. Саме тому постанова, а не законопроекти. І ми вважаємо, що якраз це, знаєте, поступово вирішувати ті проблеми, які на сьогоднішній день ми маємо. І це, до речі, також крок до миру, про який сьогодні нам говорить Президент.

САПУН С.В. І ще таке питання, от з приводу законопроекту, відповідно розробляється Міністерством соціальної політики... Ці дані були ще на початку цього року, що міністерство давало інформацію, що воно розробляє законопроект, але до цього часу вони не внесли ніяких законопроектів. Може, ця постанова спонукає якраз міністерство до внесення законопроекту на розгляд Верховної Ради.

ГРИБ В.О. Саме так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вона ж не спонукає, вона зобов'язує в 30-денний строк це зробити.

ГРИБ В.О. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це негарне спонукання. Все, що швидко робиться, не завжди робиться якісно, якщо чесно.

ГРИБ В.О. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є різні думки з цього приводу, одна з них – ваша, це нормально абсолютно. Колеги, чи є в кого ще думки щодо цього питання?

А скажіть, будь ласка, а чому, в мене є питання, а чому контроль за виконанням цієї постанови покласти на Комітет Верховної Ради з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму? А чому не на Комітет гуманітарної політики або не на Комітет соціальної політики, або не на Комітет з тимчасово окупованих територій, бо це, власне, ближче до них? Можна пояснити?

ГРИБ В.О. Це ж не ми вирішували, правда, Сергій Віталійович?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, ви ж постанову, проект постанови вносите.

ГРИБ В.О. Тому що вони прийняли перші, і вони... *(Шум у залі)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, ні, я все розумію, я дуже уважно прочитав ваш проект постанови, тому у мене і запитання. Я, власне, тому і запитав: чому сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму? Тут є мова про дошкільні заклади освіти, тут в основному мова про соціальні гарантії, про безкоштовне харчування, про підтримку, про безоплатну допомогу медичну, про соціальні гарантії у вигляді одноразової компенсації, про безоплатний проїзд, про дітей з інвалідністю. Тобто у мене питання, чому тоді сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму? Зараз, наскільки я розумію, якщо ми це рішення надаємо, своє рішення Комітету з питань гуманітарної та інформаційної політики, то він визначений головним, правда, я так розумію, за розглядом вашої постанови. Чому тоді покласти на Комітет з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму? У нас є, щонайменше, три більш доречних комітетів, як на мене.

А попередні два комітети, ну окей антикорупційний розглядав зі свого боку, а вони... до цього у них заперечень не було.

А до речі, це комітет молоді і спорту розглядав чи Комітет з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму. А у нас взагалі є такий комітет? Добре. А звідки ви тоді взяли назву Комітету з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту і туризму?

ГРИБ В.О. Колеги, якщо ми щось зробили не так, то я вибачаюся, тому що знову ж таки, це перша каденція. Ми покладалися на юристів, які нам допомагали, на помічників. Якщо щось не так, то такі моменти можна змінити. То, мені здається, не саме основне тут.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, члени комітету, що ви думаєте з цього приводу? Я би хотів, щоб кожен висловився з цього приводу по там скільки треба часу.

_____. Давайте так, колеги, у нас є можливість відкласти це питання до наступного разу, розібратися, що відбулось. Да, до якого комітету взагалі повинно було потрапити це питання. Тому що ми всі абсолютно добре розуміємо, що вашу пропозицію потрібно... Ми її підтримуємо, да. Але нам потрібно діяти відповідно до Регламенту. Так, давайте ми просто перевіримо, де там у нас відбувся якийсь збій, так. І ви ж розумієте, що є повне розуміння, повна підтримка цього питання. Просто давайте зробимо так, щоб це було, щоб наші дії мали потім наслідки, щоб це можна було реалізувати так...

ГРИБ В.О. Я тільки – за, колеги.

_____. Ну, тому у мене така пропозиція, Сергій Віталійович.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, дивіться, у мене є ще одне, це таке світоглядне питання до депутатів, до нас, до депутатів. Чому ми намагаємося провести не простим, до речі, шляхом, я ж бачу, як це відбувається, провести проект постанови у Верховну Раду, яку потім Верховна Рада буде голосувати. Згідно цієї постанови ми доручаємо колегам з Кабінету Міністрів розробити закон і подати його через узгодження знову-таки всередині Кабінету Міністрів. І потім, щоб вони подали на Верховну Раду, де він буде проходити ще раз дуже довгий і важкий шлях. А чому ми не розробляємо цей закон самі? Скажіть, будь ласка, чому ми не можемо, чому ви не можете як автор постанови стати автором проекту закону і внести зміни до існуючого закону або написати інший закон. Ви ж суб'єкт законодавчої ініціативи, власне, ми – народні депутати, це наш основний обов'язок, ми і є суб'єктами законодавчої ініціативи. Ми тут не тільки для того, щоб натискати кнопки, ми тут розробляємо закони, власне, і впроваджуємо їх, і зміни до закону. Ми можемо брати до себе в помічники представників міністерства, консультуватися, вони нам радо допомагають в розробці законів. Але чому ми перекладаємо на виконавчу владу розроблення законів своїм рішенням, яке, до речі, не дуже просто народжується в Верховній Раді.

ГРИБ В.О. Тому що на сьогоднішній день, наскільки я розумію, безпосередньо законодавча влада, вона також відповідальна повинна бути за такі питання. Якщо питання ставиться, чому саме я не написала зараз той закон, тому що в мене ще не було достатньо досвіду з розробки таких законопроектів. Але я бачу, що проблема, яка існує, вона існує вже сьогодні і дітям допомагати треба вже сьогодні. Так, я можу взяти на себе таке зобов'язання. Але, колеги, я дуже вас прошу допомогти саме зараз. І я може погодитися з колегою: якщо у нас є невирішені питання, давайте не приймати сьогодні рішення, давайте подивимося, який комітет, безпосередньо, повинен тут бути основним, головним, які допоміжні комітети. Тобто я готова це все робити, але мені потрібна також ваша допомога, а не тільки просто, знаєте, ідіть собі розробляйте той законопроект. Ну правда, давайте разом це робити. Хоча безпосередньо я і мої колеги, які підписалися під тим законом, вони є авторами, але мені здається, то питання не тільки тих авторів, то питання всієї України. І комітету саме з науки, освіти – вибачте, як зараз назва офіційна – так само.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, чи є ще думки. Я просив би все ж таки висловитися членів комітету з цього приводу.

_____. Ну, я б також відклала розгляд цієї постанови і зрозуміти також, звідки будуть братися кошти, бо тут ключове, щоб його забезпечити. І, ну, як би це перекрити. Тому давайте ми... Може ви також запропонуєте щось інше, ми переглянемо, скажемо, свої пропозиції і якимось зрозуміліше всім буде все-таки який комітет, де гроші, і взагалі, що з того реалістичного реалізувати, а що ні.

_____. Мені здається, я теж буду досить банальним, що, по-перше, питання всі розуміють, що дуже актуальне і цим треба займатися. І недарма чи не перше засідання виїзне. Ми все ж таки плануємо. Таки дійсно і таки сьогодні ми це обговорювали якраз там на сході країни. Тим не менше ми зараз бачимо, що є певні розбіжності навіть в авторів цієї постанови щодо того там, хто, як, що прописав, запропонував і так далі. Саме тому, я думаю, що пропозиція пані Юлії Миколаївни Гришиної є слушною – відкласти до усунення, скажімо так, розбіжностей цих бюрократичних.

СОВСУН І.Р. Дивіться, я знову ж таки повертаюсь до доцільності обраного інструменту. Якщо мета внести якісь зміни до постанов Кабінету Міністрів, то я не знаю. У мене є номер мобільного міністра соціальної політики. По-моєму, простіше їй подзвонити, ніж прийняти постанову Верховної Ради. І поговорити з нею напряду для того, щоб внести необхідні зміни. Мені здається, що це значно простіший шлях.

А що стосується зміни до законодавства, то знову ж таки тоді треба розуміти хто буде розробляти. Чи ми чекаємо, коли Мінсоц розробить. О'кей. Один з варіантів тоді треба поговорити з Мінсоцом, зрозуміти на якій вони стадії. Якщо вони на пізній стадії... Якщо у них уже щось є на підході, то тоді, вочевидь, що треба просто допомогти їм дописати цей закон. Якщо на ранній стадії, то тоді депутати мають перебрати це в свої руки і писати в парламенті. Тому мені видається, що тут питання просто не те, що ми не хочемо допомогти, ми просто хочемо знайти той інструмент, який буде якнайкраще вирішувати цю проблему. Ну, і як варіант, можна подумати не тільки про виїзне засідання, а і про, я не знаю, комітетські слухання, наприклад, з цього питання для того, щоб більш детально сформулювати, умовно кажучи, текст завдання.

_____. Для того, щоб запропонувати слухання, власне, є пропозиція і провести там виїзне засідання, а по результатах, наприклад, рекомендувати.

СОВСУН І.Р. Так, я маю на увазі, що на основі комітетських слухань... Не просто там засідання комітету, а комітетських слухань, можна буде розробити текст завдання для цього закону. Але дійсно це ...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Але ж ми комітетські слухання там проводити не будемо. Ми ж там людей просто не зберемо.

СОВСУН І.Р. Власне, тут треба зрозуміти, що комітетські слухання – це трошки інше.

_____. А по яких питаннях підкомітетські слухання?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми якраз сьогодні з міністерством про це поговорили.

_____. По яких питаннях?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми якраз з міністром сьогодні про це говорили, щоб запланувати спільну поїздку в грудні. У нас між двома тижнями пленарними щоб ми зробили виїзне засідання комітету. насправді підготували і зробили його саме на сході, де ми з самого початку і планували. І після того можна проводити тоді комітетські слухання з цього приводу і комплексно вирішувати проблему.

Скажіть, будь ласка, пані Вікторія, а ви з якого, в якому комітеті?

ГРИБ В.О. Енергетичному.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шкода.

ГРИБ В.О. От і я ж кажу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скажіть, будь ласка, а ваші колеги автори законопроектів, чи є вони в комітеті, скажімо, з питань гуманітарної політики, питань тимчасово окупованих територій, соціальної політики?

ГРИБ В.О. На превеликий жаль, ніхто...

ГОЛОВУЮЧИЙ. В жодному з цих трьох, ні?

ГРИБ В.О. Ні. Окупованих, реінтеграції – один колега є, так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, дивіться, я би, може, запропонував би інший шлях. Ми можемо справді, просто ми можемо відкласти розгляд або не розглядати формально комітетом постанову. Але я запропонував би, якщо чесно, зробити робочу групу. Ніхто вам у цьому не відмовить. Ми дамо представника від комітету, якщо потрібно – дошкільної освіти, якщо потрібно – середньої освіти, з будь-якого рівня освіти ми дамо представників підкомітету для того, щоб вони допомогли. Але я радив би вам створити робочу групу міжкомітетську так звану. Візьміть спеціаліста з комітету соціальної політики, з комітету гуманітарної політики, обов'язково спеціалістів з комітету тимчасово окупованих територій, ми дамо своїх, ми дамо своїх представників. Для того, щоб ми подивилися, нам набагато простіше

і швидше буде, якщо ми зрозуміємо, в яких конкретно діючих законах є баги, да, які треба пофіксити, що треба конкретно змінити для того, щоб стало краще.

І ми краще зробимо, напрацюємо тоді зміни, і у вас буде великий колектив авторів з різних комітетів. І тому ці комітети легко підтримають ці проекти законів, тому що їх спеціалісти будуть при розробці. І вони просто допоможуть вам для того, щоб зробити правильні точкові зміни. Якщо це потрібно для Закону про захист ветеранів, там тоді можна туди зробити точкові зміни. Закон там про дошкільну освіту, про середню освіту, про бюджет, я не знаю, та будь-який закон, і тоді зробити набір точкових змін, який буде дуже... ми це зробимо набагато швидше, ніж ви дасте доручення постановою Верховної Ради міністру соціальної політики, яка, при всій повазі до будь-якого міністра, може зрозуміти це трішки по-своєму.

ГРИБ В.О. Ми їх також запросимо на засідання безпосередньо до...

ГОЛОВУЮЧИЙ. До речі, це ж не є проблема. Якщо ви ініціюєте створення робочої групи, до вас прийдуть і працівники Міністерства освіти і науки, і Міністерства соціальної політики, і по справах ветеранів. Слухайте, ну, такі повноваження є, просто, мені здається, що це не найкращий шлях. Ну, просто чесно, відверто.

ГРИБ В.О. Пане Сергію, я розумію, і ми не претендуємо на те, що це найкращий шлях. Але інших шляхів поки що, ну, вони всі доволі такі складні. Ми ж розуміємо з вами, що створення робочої групи, це ще там два тижні. До речі, ми запропонували цю постанову практично як тільки почали працювати, практично зразу. І тільки сьогодні дійшла вже черга до вашого комітету, так. Одинадцять комітетів нам прописали, а два з них тільки розглянули. Дуже довго у нас все, якщо питання стосується дітей, або ті питання, які треба швидше вирішувати, от до них руки не доходять, до інших доходять. Ну, я промовчу.

Я вас дуже прошу сьогодні не приймати негативне рішення. Так, відкласти поки що. Давайте розберемося. Ми подумаємо з колегами про створення робочої групи. Ми, дійсно, будемо просити вашої допомоги. Тому що я бачу, колеги вони знаються на цьому питанні. І тоді з вами будемо працювати.

_____. Колеги, я ще хочу тільки зазначити, да, ми повністю там підтримуємо всі ваші пропозиції. Але питання, безпосереднє питання цієї постанови – забезпечення соціального захисту прав та інтересів дітей, це безпосередня підлеглість Комітету соціальної політики. Да, тому що у нас питання освіти і науки і інновації. І тому, коли мова тут колеги говорили про комітетські слухання, да, то ми можемо, да, це можуть бути тільки спільні. Ну, щоб просто ви одразу орієнтувались, да, по підвідомчості, скажемо так, справу питань.

ГРИБ В.О. Ми заодно будемо вивчати як працює Верховна Рада, хто за що відповідає. Це дуже добре. Але ж діти, мені здається, всі ми відповідаємо за них.

_____. Ні, почекайте. Колеги, давайте так. Ми ж тут у Верховній Раді, у нас є питання, які закріплені за кожним комітетом. І щоб у нас потім не виникало таких ситуацій як зараз, тому я і звертаю вашу увагу, що це безпосередньо питання Комітету соціальної політики. Це основний комітет по цим питанням. А ми підтримаємо завжди. Просто на базі нашого комітету ми не можемо це проводити.

ГРИБ В.О. Так, а можна пропозицію. Я не знаю, це можливо чи ні. Просто ви як комітет напишете, що це не відноситься до вашого відання. І саме тому ви не коментуєте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні. Дякую. Пані Вікторія, ми так не можемо зробити, тому що є питання тут, які стосуються освіти. Тому в тих питаннях ми обов'язково повинні дати свою експертизу комітету. Насправді, якщо ніхто не проти, то, можливо, непоганим було б рішенням, давайте ми тоді, з вашого, якщо ви не заперечуєте, ми відкладемо розгляд цієї постанови на одне з наступних засідань свого комітету для того, щоб розібратися в цьому питанні краще. Можливо, ми спільно сядемо, доручимо підкомітету з питань і дошкільної... давайте доручимо там обом комітетам – з питань дошкільної і середньої освіти – для того, щоб вони разом з вами допомогли вам зробити цей документ кращим. Да?

ГРИБ В.О. Давайте. Да.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, немає заперечень?

Не вимикайте нам світло, прошу. Дякую.

Колеги. заперечень немає? Тоді давайте підтримаємо це рішення.

Дякую. Одноголосно. Пані Інна вийшла (для стенограми), всі інші на місці. Дякую, колеги.

Тоді ми завершили розгляд другого питання. (*Шум у залі*) Да. Пані Ірино, візьміть, прошу, координати колег для того, щоб ми могли зв'язатися. Підкомітети тоді зв'яжуться. Дякую, колеги.

Давайте перейдемо до питання третього. Про затвердження кандидатур на здобуття щорічної Премії Верховної Ради України педагогічним працівникам загальноосвітніх, професійно-технічних, дошкільних та позашкільних навчальних закладів.

Доповідач – Колебошин Сергій Валерійович, заступник голови Комітету з питань освіти, науки і інновацій. Прошу Сергій Валерійович.

КОЛЕБОШИН С.В. Дякую, Сергій Віталійович.

Я розіб'ю на дві частини: одна – така більш формальна про... власне, щодо рішення комітету підтримати ті кандидатури, які ми отримали з областей; друга частина – це більш така от вже по підсумках підготовки певні пропозиції. Але зараз почну з рішення, з проекту рішення.

На сьогоднішнє засідання внесено проект Постанови на 29 педагогічних працівників, відсутнє клопотання від Київської міської ради з причини не проведення сесії міськради. Всі документи на вказаних 29 кандидатів надійшли, перевірені секретаріатом комітету, включаючи найголовніший документ, який у нас має бути, це рішення сесії обласної ради, рішення обласної ради. І я зауважу, що дуже важливо ухвалити це рішення саме в 2019 році, оскільки ці кошти, кошти преміальні, не є перехідними. Тому це треба зробити.

Разом з цим сьогодні ми отримали, от реально сьогодні проект порядку денного завтрашнього засідання сесії Київської міської ради. 7 пунктом йде якраз питання щодо присудження щорічної премії Меньшиковій Наїлі Максутівні. Ми не знаємо, буде це рішення прийнято чи не буде, тому в проект нашого рішення ми вносити не можемо, але можна буде потім з голосу вже в сесійній залі запропонувати внести ще й цю кандидатуру. Бо я думаю, що це треба зробити, бо

організаційні проблеми Київської міської ради – це їхні організаційні проблеми, але вчитель, який заслужив за багато років цю премію, має бути підтриманий.

Так чи інакше – 29, список у вас всіх є. Я не буду зачитувати цей перелік. Є пропозиція підтримати цей перелік, і доповідачем на сесії Верховної Ради запропонувати голову комітету Сергія Віталійовича Бабака. Це перша частина.

Друга частина, на що ми от з колегами, із Сергієм Віталійовичем звернули теж увагу, і це, скажемо так, до обговорення на наших наступних засіданнях і до опрацювання секретаріатом.

Сама постанова Верховної Ради, яка регулює цю премію, вона була прийнята в 2006 році. Розмір цієї премії є 20 тисяч гривень. Мабуть, в 2006-му це були нормальні великі кошти, там курс був 5. Зараз курс зовсім інший, і зараз реалії інші, та й саме положення щодо того, кому і як присуджується ця премія, воно теж, я думаю, що має еволюціонувати.

Якщо подивитися, я зробив аналіз за останні декілька років, кому присуджувалися ці премії Верховної Ради, навіть взяти цей рік, з 29 осіб 10 – це тільки педагогічні працівники, вчителі, а всі інші – це директори. Я абсолютно впевнений, що в кожній області є десятки класних директорів, які заслуговують, але сотні, сотні вчителів, педагогів і так далі, вихователів, які теж заслуговують. Я думаю, що цей момент ми теж маємо якимось чином продискутувати.

Тому є одна з пропозицій: на наступні якісь наші засідання опрацювати нове положення. Все одно воно буде працювати з 21-го року, оскільки бюджетний процес вже, ну, ми розуміємо, що добігає кінця. А зараз підтримати рішення щодо присудження цих премій тим 29, дійсно, поважним людям, які заслуговують на цю премію. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергій Валерійович.

Колеги, чи є запитання, пропозиції?

_____. Пане Сергію, ми підтримуємо. У мене є питання. За яким критерієм вони...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дуже гарне питання. Я задавав це питання, насправді. Є положення про присудження... про висунення кандидатур, взагалі про присудження цієї премії. Кандидатури нам висуваються... (Шум у залі)

Верховною Радою. Але питання в тому, що нам кандидатури дають обласні ради своїм рішенням. Обласні і міські. Тому ми маємо 30 кандидатур. У нас скільки суб'єктів? 24, 25? А інші... Євген Васильович є з нами? Скільки у нас суб'єктів, які подають кандидатури? *(Шум у залі)*

Да, 25 лишається, да.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. П'ять. Дякую.

Я зрозумів, зрозумів. Питання ж було: скільки у нас суб'єктів. Отже, у нас 25 суб'єктів зараз повноцінні, які виділяють, виставляють свої... висувують свої кандидатури на затвердження. Ну як правильно сказати? *(Шум у залі)* Пропонують кандидатури, так. Давайте так. Вони це затверджують своїми рішеннями. Ми на ці рішення не впливаємо. Тому при всьому нашому бажанні, щоб це відзначали там, справді, вчителів. Ми не можемо втручатися в цей процес, тому то вже як вирішить обласна або міська рада, ну так і вирішить. Як бачимо, вирішує вона специфічно. *(Шум у залі)* Да.

Тому у нас було, звісно, перше бажання... давайте подивимось на положення і є пропозиція: давайте ми підготуємо нове положення або подивимось на це. Пофіксимо, що в ньому не працює, подивимось на те, що можна з нього зробити, чи потрібно прописувати якісь критерії, чи можемо ми виділити або запропонувати Верховній Раді виділити, скажімо, окрему категорію, щоб це були педагогічні працівники. Давайте подумаємо. На окремому засіданні комітету про це поговоримо.

І друге питання. Справді це, власне, матеріальна винагорода. Навіть, якщо ми зараз зробимо цю пропозицію, ми ж знаємо... Іван Григорович трішечки маніпулював нашою думкою, наприклад. Його немає, але все одно про це можна сказати. Якщо ми подаємо зміни не дивлячись на те, що ми прямо зараз затверджуємо бюджет 20-го року. Якщо ми зараз подаємо якісь зміни, вони подаються на 21-й рік, а не на 20-й рік. Або ми даємо забезпечення, фінансове забезпечення звідки беруться кошти, або воно вступає в силу з 21-го року, якщо воно подається в другій половині року поточного. Тому так само і тут. Є пропозиція у зв'язку з тим, що ми нещодавно вручали останню премію молодим

науковцям, і в нас там теж 30 премій і 20 стипендій, якщо я не помиляюся. І всі вони вже не в абсолютних цифрах. А для того щоб, у зв'язку з тим, що у нас буває змінюється вартість нашої національної одиниці грошової, то воно прив'язується останнім часом до прожиткового мінімуму. І для нас, для молодих вчених стоїть 60 прожиткових мінімумів, здається, правда? Ні? 120 тисяч гривень на даний момент. То є пропозиція підготувати таку саму постанову для підвищення оцієї премії для педагогічних працівників до такого самого рівня. І запропонувати Верховній Раді це підтримати. Звісно, що це будуть вже зміни до 21-го року. З 21-го вони запрацюють. Але, я думаю, що це була б ... Це тоді вага цієї премії сильно підвищиться. Але одночасно потрібно, напевно, на мою думку, переглянути положення і осучаснити його.

Колеги, що ви думаєте з цього приводу? Звісно, що ми 29 людей не можемо не затвердити. І радо їх затвердимо. Є ще один момент, який хотілося б, щоб ми дійшли консенсусного рішення по 30-ій особі, яку Київська міська адміністрація завтра планує затвердити своїм рішенням на сесії Київської міської ради.

Ми не знаємо кандидатури... Знаємо?

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, хоч вчителька.

Ні, тут питання того, що ми зараз, у нас наступне засідання комітету через те, що у нас тиждень буде роботи з виборцями в округах. То нам, я думаю, що кворуму серед тих, хто проходив по списку, просто може не бути технічно.

(Загальна дискусія)

Да, давайте. Да, о'кей. Нормально.

_____. Тому є пропозиція, мабуть, відкласти це до п'ятниці, да. І в п'ятницю провести невеличку... Або затвердити...

ГОЛОВУЮЧИЙ. У мене є все ж таки пропозиція, давайте ми зараз затвердимо 29...

_____. Ми не знаємо, що буде в п'ятницю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І ми не знаємо насправді, що з Київрадою буде, яке вони приймуть... Да, колеги, є...

_____. Можемо в проєкті рішення написати, що 30-у людину після затвердження Київрадою ми також затвердимо. Ми знаємо цю кандидатуру. Ні?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Питання в тому, що, якщо вона буде затверджена, наприклад, в той момент, коли ми не встигнемо вже винести нову постанову в зал, якщо ми не проголосуємо і до кінця цього року, то гроші не перехідні, вони ці гроші більше не отримають. Тому наша задача винести це в зал, і бажано винести вже на наступний пленарний тиждень з 3 по 6 грудня.

_____. Важливо, щоб Київрада завтра проголосувала і як в порядку денному взяти цю людину.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Було б чудово.

_____. О'кей.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бо інакше шкода, якщо від Києва ніхто не отримає премію Верховної Ради.

Тому, колеги, якщо ви не заперечуєте, є пропозиція підтримати зараз рішення комітету затвердити 29 осіб. І давайте ми якось почнемо, може, інших доповідачів на сесії Верховної Ради вписувати в рішення комітету. Щоб якось ми всім.

КОЛЕБОШИН С.В. Ну, я піду.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да. Давайте все-таки Сергія Валерійовича попросимо виступити і представити на сесії Верховної Ради це рішення.

КОЛЕБОШИН С.В. Сльози вдячності заважають.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да. Або так. Я не знаю. Ми ж не будемо зачитувати.

Добре. Колеги, якщо не проти, давайте так і зробимо, заплануємо собі тоді на одне з наступних засідань комітету обов'язково подивитись положення, переглянути його і запропонувати Верховній Раді подумати над збільшенням премій. Якщо немає заперечень, давайте підтримаємо це рішення комітету. Дякую. Одноголосно. Дякую, колеги.

Давайте перейдемо до наступного. Четверте. Пункт 4, він вже у нас досить давно. Проект Закону про визнання таким, що втратив чинність, Закону України "Про освіту" (реєстраційний номер 1121 від 29.08.2019), поданий народними депутатами Королевською, Солод, Бойко, Іоффе, Шуфріче і Німченком. Доповідачем за цим законопроектом мала би бути Королевська Наталія Юріївна, автор законопроекту. Ми запрошували її і на попереднє наше засідання, і на це наше засідання, і більш того, на попередньому засіданні комітету ми домовилися між собою, що якщо пані Наталії не буде з нами на другий раз, то ми вже будемо розглядати проект закону без неї. Як кажуть, без обід. Проект закону досить цікавий. Через те, що немає з нами доповідача, ми тоді попросимо співдоповідача виступити Колебошина Сергія Валерійовича, заступника голови Комітету з питань освіти, науки та інновацій. Сергій Валерійович, прошу, вам слово.

КОЛЕБОШИН С.В. Дякую.

Я дуже давно очікував, да, вибачте. Даним законопроектом... Я буду так, широкими мазками, як то кажуть. Що пропонується даним законопроектом скасувати, ну, визнати таким, що втратив чинний Закон про освіту і аргументація така. Внаслідок дій закону стався занепад системи освіти, погіршення якості та доступу до освітніх послуг. Внаслідок дії закону скоротилася кількість закладів освіти, аспірантів, докторантів, студентів, учнів та інше. Внаслідок дії закону відбулося скорочення державного замовлення на підготовку фахівців. Внаслідок дії закону педагоги неконкурентні на ринку зарплати.

Я відразу по висновках міністерств та Головного науково-експертного. Головне науково-експертне у своєму висновку рекомендує відхилити законопроект за результатами розгляду у першому читанні. Вказує нам на недосконалість положень чинного базового Закону України "Про освіту", не може вважатись підставою для визнання всього закону таким чином, що втратив чинність.

Законопроектом не пропонується внесення змін до спеціальних законодавчих актів у галузі освіти, норми яких нерозривно пов'язані з базовим законом. Рішенням Конституційного Суду України чинний Закон "Про освіту" визнано конституційним, це рішення 16 липня 19-го року. Міносвіти не підтримує прийняття законопроекту, оскільки це може зупинити процес реформування освіти, що негативно вплине на всіх суб'єктів освітніх правовідносин.

Додам від себе, що з багатьма аргументами не можна погодитись чи можна дискутувати. Принаймні скорочення, наприклад, кількості студентів аж ніяк не пов'язано, на мою думку, із Законом "Про освіту", а пов'язано із демографією. 2005 рік – 2 мільйони 700 тисяч студентів, 2019 – 1 мільйон 300 тисяч. Це відбулося явно не тому, що в 17-му році проголосували Закон "Про освіту".

Таким чином, є багато інших сучасних, модернових норм, які в чинному Законі "Про освіту". І за великими підсумками, ця реформа, яка відбувається, позитивно сприймається в суспільстві. Ми також пам'ятаємо, що саме в цьому Законі "Про освіту" прописані, як їх реалізувати, це інше питання, але прописані норми і про чотири прожиткових і про три мінімальні заробітні плати. Тобто насправді вони підвищують розмір оплати праці працівників освіти. І, таким чином, є пропозиція даний законопроект відхилити. І прошу цю пропозицію підтримати членів комітету. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, хто хоче висловитись щодо цього проекту закону?

_____. Можна одразу відхилити...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре, тоді у мене є одне запитання. А хто хоче представляти його в Верховній Раді? Він є в порядку денному.

(Загальна дискусія)

Просто я до того, що буде багато бажаючих.

_____. Є бажаючі.

СОВСУН І.Р. Я як людина, яка цей закон цими ручками писала. Тому що закон подавався ще попереднім чи позапопереднім, чи поза-поза попереднім урядом, і ми його, власне, писали. Я би дуже хотіла долучитися до того, щоб відстояти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми це вже...

СОВСУН І.Р. У мене конфлікт інтересів... Ні, я не наполягаю, але я просто хотіла зрозуміти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Інна, якщо ви не проти, якщо ви хочете, без проблем. Давайте тоді просто в рішенні, в проекті рішення комітету ми доручимо виступити від комітету при розгляді цього питання пані Інні...

Просто пані Королевська каже, що в неї не закінчився комітет, і тому вона просить не розглядати її питання без неї. Ми вже минулого разу, на її офіційний запит, ми прийняли своє рішення комітету. Якщо для неї свій комітет або той комітет, на якому вона знаходиться, важливіший, жодних запитань до народного депутата немає. Кожен обирає те, що йому ближче.

Колеги, тоді є пропозиція підтримати рішення комітету. Але все ж таки, замість голови комітету доручити виступити пані Інні Романівні. Ніхто не заперечує? Давайте тоді підтримаємо. Це буде дуже цікаво, я думаю.

Хто – проти? Хто – утримався? Пан Олександр утримався. Всі інші "за".

(Шум у залі)

Колеги, дякую.

У нас останнє питання. Давайте перейдемо, прошу, до останнього. Четверте розглянули.

П'ятий пункт. Проект Закону про внесення змін до Закону України "Про освіту" щодо забезпечення захисту повних прав національних меншин" (реєстраційний номер 1125 від 29.08.2019). Автори: народні депутати Шуфрич, Бойко, Королевська, Солод, Іоффе, Німченко, Рабінович. Доповідачем мав би бути Нестор Іванович Шуфрич, автор законопроекту, але його немає.

Тому даємо співдоповідачу Колебошину Сергію Валерійовичу, заступнику голови Комітету освіти, науки та інновацій.

КОЛЕБОШИН С.В. Дякую. Я свою квоту на чотири засідання сьогодні.

Даним законопроектом пропонується прописати у статті 7 базового Закону "Про освіту", що мовою освітнього процесу в закладах освіти є не тільки державна мова, а також регіональна мова і мова меншини у разі, якщо місцевою радою прийнято рішення про використання регіональної мови або мови меншини, надати право здобуття усієї номенклатури освіти, включно з вищою, у державних та комунальних закладах не лише державною, а й мовою меншини на територіях, де місцевою радою прийнято відповідне рішення.

На підтримку чого автори законопроекту посиляються на необхідність забезпечення захисту прав нацменшин, а також на положення статті 10, 22, 23, 53 Конституції України, положення Європейської хартії регіональних мов або мов меншин, позицію парламенту Угорщини, Президента, Міністерством закордонних справ Румунії і багатьох громадських організацій.

Головне науково-експертне управління у своєму висновку зазначає, що законопроект потребує суттєвого техніко-юридичного корегування, звертаю увагу на те, що Конституційний Суд України у справі за конституційним поданням 48 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України, конституційності Закону України "Про освіту" визнав закон таким, що відповідає Конституції України.

До головного комітету надійшов висновок Комітету Верховної Ради України з питань європейської інтеграції, що положення законопроекту не регулюються правом Євросоюзу, а відносяться до національного законодавства.

Міністерство освіти і науки України не підтримує даний законопроект, оскільки вважає, що запропоновані законопроектом зміни суперечать меті освітньої реформи, забезпечення рівних можливостей всім громадянам України незалежно від національної приналежності, місця проживання чи фінансового достатку.

Міністерство культури України також не підтримує даний законопроект.

Відповідно ми маємо висновки Венеціанської комісії щодо відповідності норм статті 7 Закону України "Про освіту". Тому з урахуванням цього та за наслідками підготовки питання пропонується рішенням комітету запропонувати Верховній Раді України відхилити даний законопроект. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергію Валерійовичу.

Колеги, чи є в когось пропозиції, зауваження, заперечення, застереження або бажання обговорити даний проект закону?

КОЛЕБОШИН С.В. Додам ще, що в рамках підготовки Закону про повну загальну середню освіту робоча група, в склад якої входять майже всі ті ж, хто входив в робочу групу по Закону "Про освіту", фактично, еволюційно продовжила ті норми, запропонувала комітету продовжити ті еволюційні норми, які закладені в Законі "Про освіту".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, тоді у мене таке ж саме питання. Хто хоче доповідати у Верховній Раді?

У мене заперечень немає, колеги, пані Наталя, давайте просто ми час від часу будемо змінювати доповідачів від комітету по законопроектах, щоб всі набиралися досвіду в однаковій мірі.

Колеги, тоді давайте підтримаємо рішення комітету таке, яке запропонував комітет, але доручимо виступити від комітету при розгляді цього питання на пленарному засіданні у Верховній Раді народній депутатці України пані Наталії Піпі.

Хто – за, прошу підтримати. Всі "за", пан Олександр утримався, це нормально.

Колеги, чи є в кого ще запитання, оголошення, те, що ми як правило називаємо "Різним". Пан Олександр, прошу.

ЛУКАШЕВ О.А. Шановні колеги! Це питання народилося у мене в контексті обговорення пропозицій нашого колеги стосовно проведення виїзного засідання нашого комітету. Я десь три тижні тому брав участь у засіданні Комітету з питань реінтеграції Донбасу, який Лубінець очолює, це в Краматорську і Сєверодонецьку на Луганщині воно проводилось.

Тому, знаєте, я так, підтримуючи цю ідею, безумовно, оскільки це є такий дуже потужний знак підтримки освітян і взагалі людей, які перебувають на будь-якій території. І я переконаний, що не викликає сумнівів доцільність проведення подібних виїзних засідань в кожній області України.

Ну, є певна проблематика, там йде війна, гинуть люди, діти, інваліди – все це є. Я б хотів би єдине зазначити, щоб ми не перетворювали це на такий... на роз'їзди, на такий туризм внутріукраїнський, і ці комітети, якщо ми будемо їх проводити, то максимально ретельно готувати звідси, з Києва для того, щоб ми проводили і досягали певної мети, можливої мети. Тому... коли вже немає, то я думаю це питання обговорити, якщо у нас є в майбутньому певна можливість. Це, до речі, бажано було для того, щоб освітяни регіону зібрались і почули, почули нас, оскільки ну, я на сьогодні приїжджаю і вже телефоном директорам шкіл, і вчителям, освітянам говорю: ну друзі, за такої демографічної ситуації не може

бути школа, в якій 13 дітей, 19 дітей. Ну не може бути взагалі, хочемо ми - не хочемо. А лишається одна школа на район або дві школи, то є проблема, яка роками формувалася, на сьогодні ми її маємо, вона гостро стоїть перед нами.

Тому я хотів би тепер основне, про своє хотів би сказати.

Сергій Віталійович, може підкорегуєте це питання до колег. Перебуваючи в окрузі, мене запросив колектив Кременської спеціальної школи-інтернату для важкохворих дітей запросили до себе і допомогти у вирішенні проблеми, оскільки Луганський спортивний інтернат "виживає" дітей, виштовхує на вулицю, намагається захопити це приміщення. Я за допомогою колег вже звернувся, був МОНі і мав розмову, відповідне звернення направив. У мене таке питання. Чи можемо ми від імені комітету і, якщо можемо, то у який спосіб, який правильний спосіб, захист, належний спосіб захисту прав цих дітей звернутися, наприклад, до губернатора або до міністра, до Прем'єр-міністра. Я не хочу з цього ніякого піару, але я розумію, що цих дітей намагаються перевести в інше приміщення, яке знаходиться в місті Щастя. Місто Щастя – це лінія фронту, і ось це буде. І всі мої ті потуги, коли я один дію, то поки що нічого не виходить. Скажіть, як це правильно можна зробити? Яким чином? Я розумію, навіть моральна підтримка колективів, які виховують цих важко хворих: там і олігофрени, і шизо... ну, там такі важкі хвороби, не дай, Боже, взагалі бачити цих дітей. І в них на сьогодні реальна перспектива опинитися на вулиці. Скажіть, як?

_____. *(Не чути)*

ЛУКАШЕВ О.А. А, да, було рішення, рішення підписане губернатором стосовно регіонального... да, регіональний план тієї оптимізації закладів освіти. Так, так. І ось вони і вирішили, і вирішили саме припинити цю юридичну особу. Тобто якщо по інших пропонується реорганізація, то тут саме припинення, да.

_____. *(Не чути)*

ЛУКАШЕВ О.А. Ще вони не на вулиці...

_____. То можна цю ситуацію...

ЛУКАШЕВ О.А. Але все, да, ось призначено нового губернатора, і я наступного тижня планую мати з ним зустріч і просити про те, щоб він змінив

рішення свого попередника, то вже навіть виконуючого обов'язки, який там був, який, не глядячи, підписав це. Тобто спортсмени виштовхують інвалідів з приміщення інтернату. Все, жах. Але ж чи можемо ми втрутитись в цю ситуацію?

_____. Колеги, мені здається, що тут ситуацію треба підтримати комітетом, і тоді вже винести зважене рішення.

_____. Я думаю так, ну, як ми під час другого питання казали: завжди необхідна оптимальна траєкторія. Якщо в Олександр Анатолійовича на наступному тижні дійсно зустріч з губернатором, то якщо він вирішить це питання автоматично, то нехай це, то це ідеально. Якщо ні, то це питання, яке абсолютно точно стосується теми комітетських слухань, які готує Юля, і можна буде це питання в тому числі розглянути під час цих слухань і відповідною якоюсь там нашою пропозицією втрутитись в той чи інший спосіб.

ЛУКАШЕВ О.А. Тобто звернення колективне від комітету. Наприклад, я ініціюю і звертаюсь до комітету. І якщо я отримую підтримку, ми звертаємось до губернатора. Прохання то в площині юридичній чинного законодавства. Ось мені щойно помічник повідомив, що приїжджає туди в інтернат заступник губернатора вже нового. І настрій такий, що спортсмени мають залишитись там. Звісно, спортсмени сильніші, ніж приречені інваліди діти.

ГРИШИНА Ю.М. Пане Олександр, нам взагалі відома тема зі спецшколами і інтернатами. І ми, багато в нас є звернень і від наших депутатів, і від інших громадян. І в зв'язку з цим ми і будемо проводити 10 грудня комітетські слухання по цій проблемі тому що це величезна проблема, насправді. Тому я прошу вас, долучайтесь, ми будемо обговорювати ці питання і приймати рішення будемо, контролювати їх виконання. А з вашою проблемою, я підтримую, давайте робити звернення. Ми обов'язково, ми цю тему вже підняли, ми вже ж її не спустимо.

ЛУКАШЕВ О.А. Якщо місцева обласна рада переконає нас в тому, що немає іншого виходу з ситуації, тут же вона штучна. *(Загальна дискусія)*

І слабоумні і шизофренія, і... В мене, я можу...

ГРИШИНА Ю.М. Тобто розумова відсталість.

ЛУКАШЕВ О.А. Розумова, так, насамперед. І такі, що вони, немає нікого.

_____. Є має бути затверджене, в тому числі Мінсоцом, регіональний план деінституалізації. В якому там є показники, по яким приймається те, чи інше рішення. Треба, принаймні, подивитися на цей регіональний план по Луганській області. Якщо там воно є, якесь там зрозуміле, чому так або не так. А якщо це самодурство, то, дійсно, цьому треба ставити "стоп".

ГРИШИНА Ю.М. Та всьому питанню закриття спецшкіл-інтернатів потрібно поставити на "стоп". І подивитися, там де діти з важкими нозологіями, їх не можна закривати. Тому що це не інклюзія.

_____. Юля, там не закриття. Якщо, наприклад, є заклад, який розрахований на 200 дітей і поруч є ще на 300, а в тому 50, а в тому 100, то розумніше зробити один.

ГРИШИНА Ю.М. Так.

_____. Якщо там сумісні нозології.

ГРИШИНА Ю.М. Але ми повинні забезпечити, щоб там захищені права дітей були.

_____. Краще інтернати сімейного типу...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Звісно краще інтернати сімейного, я теж підтримую. Власне, для цього і була розроблені оці кроки по деінституалізації, але менше з тим, треба робити дієву паралельну систему для того, щоб вона могла цей приймати. Закрити – це просто закрити, це не вихід, це факт.

Плюс, ми всі знаємо, є такі важкі нозології, які в принципі...

_____. Є досвід центру "Джерело", де дитина перебуває тільки вдень, а ввечері вона є. І дитина в центрі "Джерело", це при тому, що там кращі умови, ремонти і все, обходиться в п'ять разів дешевше ніж дитина в державному інтернаті закритого типу, це є світова практика, де тоді денне перебування є в

центрі, краще ніж в інтернаті. А вечірнє, нічне, вихідні з батьками і з тим, що держава супроводжує теж допомогою.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Супер, я радо це підтримаю.

ГРИШИНА Ю.М. Сергій Віталійович, а можна зараз в цьому аспекті про те питання, про що ми говорили, про відвідання нами отієї школи-інтернату...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да.

ГРИШИНА Ю.М. Для дітей з вадами зору.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да.

ГРИШИНА Ю.М. Тому що всі багато говорять, думаю, що нам потрібно виїхати і подивитись.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тільки ми ще не визначили час. Це той момент, про який, це було в нашому центрі, ці діти приходили з 5-го інтернату, київського, я не пам'ятаю, як він називається, імені кого. Вони приходили до нашого освітнього центру "Рада". І було б непогано у нас в один з цих двох тижнів, які будуть, ми, здається, планували, пані Юлія, попередньо хотіли запропонувати колегам на коли, на комітетський той тиждень, який буде?

ГРИШИНА Ю.М. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. На тоді, коли всі будуть в Києві.

ГРИШИНА Ю.М. Да, бажано, щоб всі були.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми можемо визначитись в робочому порядку, пані Юлія тоді запропонує всім членам комітету, щоб ми разом з'їздили і якраз подивилися на подібний заклад в Києві, який вже відвідав наш освітній центр.

ГРИШИНА Ю.М. Нас запрошують в п'ять, вже, дуже запрошують, щоб ми приїхали подивились.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте почнемо з одного хоча б.

ГРИШИНА Ю.М. Давайте почнемо з одного.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте сплануємо, і пані Юлія в робочому порядку тоді проінформує пропозиції, вилку, там, один або другий день, щоб ми собі обрали на тому тижні, коли у нас будуть комітетські тижні. Тобто через два тижні, власне.

Колеги у мене є ще одне оголошення. Пані Юлія Гришина направила листа до комітету, власне, звернення до комітету з проханням розглянути питання організації та проведення комітетських слухань із залученням представників громадських організацій, Міністерства юстиції України та Міністерства освіти України, та інших фахівців у галузі вищої юридичної освіти з метою розроблення та прийняття дорожньої карти про вдосконалення системи вищої юридичної освіти в Україні, тобто комітетські слухання на тему: "Правнича освіта: перспективи розвитку". Пані Юлія.

ГРИШИНА Ю.М. Колеги, я дуже коротко. Є така пропозиція, я хочу сказати, що це взагалі питання, якому, мабуть, зараз 2019 рік, мабуть, з 2005 року вже я входила як декан юридичного факультету, входила в робочу групу по реформуванню системи юридичної освіти. І пан Олександр, мабуть знає, що це питання взагалі оговорюється вже багато років, було багато робочих груп від міністерств на різних рівнях, ми збиралися, обговорювали ці питання, зараз створена комісія при Офісі Президента теж з правових питань, які оговорюють ці питання.

Тому я пропоную долучитися нам безпосередньо до цього процесу. Я думаю, настав час нам провести комітетські слухання і підсумувати цей, більш ніж десятирічний процес і, мабуть, приймати вже якісь рішення із залученням громадськості, народних депутатів і Міністерства юстиції обов'язково, освіти і науки і так далі.

Прошу підтримати мою пропозицію і точно, я не знаю, зараз точно потрібно визначатися з датою...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, я не знаю, чи доцільно прямо зараз визначатися з датою, тому що у нас дуже важкі останні півтора місяця, і мені поки що невідомий графік наших засідань Верховної Ради на наступний рік. Тільки в січні у нас є, здається, графік на січень. І плюс, я не пам'ятаю, пані Наталія, коли ми планували.

_____. Я якраз хочу це наступне говорити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте одним словом, я думаю, що концептуально ніхто заперечувати не буде.

ГРИШИНА Ю.М. На початку року, будь ласка, на початку наступного року.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу єдине, що...

_____. В січні чи в лютому?

ГРИШИНА Ю.М. В січні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є прохання просто...

_____. Там нема комітетського тижня.

ГРИШИНА Ю.М. Нема комітетського тижня.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тоді давайте заплануємо...

_____. *(Не чути)*

ГРИШИНА Ю.М. Давайте. Ок.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Юлія, у мене тоді прохання. Я думаю, що ми всі, тут заперечень не буде. Просто визначтесь прошу з датою, яка б була зручніше, поговоріть з колегами з комітету.

_____. Проміжок швидше десь 10-14 лютого.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І ми тоді затвердимо це рішенням комітету конкретну дату, коли ви запропонуєте. Ні в кого немає заперечень, я думаю, з цього приводу.

_____. Ні, немає.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

ГРИШИНА Ю.М. Дякую за підтримку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Пані Наталія, у вас було...

ППА Н.Р. Да. У мене було питання, яке я говорила на початку, коли ми тільки зібралися, комітету, поїздка у Фінляндію пропонується в проміжку 24-28 лютого, то тиждень роботи на окрузі. Або останній тиждень березня. Я мушу подивитись. І там є можливість також бути кожному з депутатів, і його принаймні одному помічнику. Я можу, підходьте до мене в кабінет, я як би деталі розкажу. Тому просто скажіть, хто, чи є хтось, хто незацікавлений в поїздки, щоб я знала, чи можу всім деталі розказати?

ГРИШИНА Ю.М. Пані Наталія, оце та поїздка, де оце є дискримінація за віком, да?

ППА Н.Р. Ні, ні, це не та.

ГРИШИНА Ю.М. Не та?

ППА Н.Р. Це нам пропонує інститут варшавський, який має представництво у Львові, Інститут міжнародної академічної та наукової співпраці. Основний засновник – Польща (Варшава), і діють вони і роблять навчальні поїздки. І я передбачаю, що ця програма, я наголошую, щоб ми вивчали різний досвід у Фінляндії: дошкільну освіту, середню, вищу освіту і зустріч з парламентарями, відповідно які освіту у Фінляндії розвивають і змінюють.

Там є тільки питання, чим ми добираємося. Тобто все оплачують – і проживання, і харчування. Доїзд вони наразі пропонують автобусом, але ми шукаємо інші шляхи літаком або поєднання, хто як. Оце єдиний момент.

_____. *(Не чути)*

ППА Н.Р. Але той, хто поїде автобусом, то там буде можливість з Польщею, з Латвією, Литвою. Ну, тобто ці варіанти до обговорення, добирання. Але саме перебування...

ГРИШИНА Ю.М. А ми всі можемо поїхати, так? Всі члени комітету?

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, я переконаний, що ніхто не буде заперечувати проти цього. Я думаю, що ми всі мусимо подякувати пані Наталії за пропозицію колегам.

ПІПА Н.Р. Я думаю, що можна буде шукати шляхи і...

ГОЛОВУЮЧИЙ. З питання автобусу, я думаю, що у нас ще розділяться думки насправді. Але я думаю, що ми можемо собі спокійно планувати, це буде дуже корисно для всіх нас. І поки ми з вами проводили комітет... Так, ми завершили? Якщо ви не проти, поки ми проводили комітет, нам є пропозиція, поступила пропозиція все ж таки 13 грудня запланувати дату для нашого візиту до сходу України. 13 грудня, це п'ятниця, комітетський тиждень. Ми можемо зробити це плюс-мінус день. Скоріше за все, мінус день. Тобто давайте подумаємо над тим, якщо не проти, то заплануємо так, щоб ми могли 12-го, в четвер, поїхати, для того щоб в суботу або в неділю повернутися. Це наш комітетський тиждень, тому ми проведемо в середу засідання комітету і тоді можемо спокійно їхати на схід.

У нас буде місяць для того, щоб підготувати цей візит. Цього цілком достатньо. Більше того, ми на всяк випадок ще місяць тому почали збирати статистичні дані від міністерств і відомств якраз по темі освіти на тимчасово на тимчасово окупованих територіях або на лінії зіткнення.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. У нас єдине, що мається на увазі, що ми поїдемо 12-го. Просто який в нас транспорт буде. У нас...

_____. Там єдиний спосіб, ввечері йде Лисичанськ-Київ.
(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я думаю, що нас і військові зустрінуть. Так, давайте так. Якщо принципових заперечень щодо цієї дати, плюс-мінус день-два, немає, давайте тоді спробуємо за декілька днів напрацювати щось подібне до такої візійної програми, візійної частини, як ми це бачимо. І тоді ми зможемо собі, в робочому порядку зберемо неформально комітет, поговоримо, які нам дати точно. І, власне, яка програма нашого візиту, що ми хочемо вирішити, що для того треба і готувати, і хто нам для того потрібен від міністерств і відомств, місцевих адміністрацій, військових, розвідників, будь-кого. Добре? І, до речі, треба ж голову поміряти, щоб каска налізла. Колеги, якщо не заперечуєте, тоді ми в робочому порядку спробуємо до кінця тижня це узгодити. Звісно "так" чи звісно "ні"?

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да.

_____. Єдине, що я не знаю, треба уточнити... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Для цього нам потрібно зрозуміти, що ми хочемо відвідати, де і скільки у нас це займе часу, ми можемо навіть, в принципі розбити, якщо у кого буде бажання комусь потрібно буде повернутися, можемо розбити наш комітет на дві частини. Ми проведемо спочатку засідання...

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, в кожного свої обставини можуть бути, тому частина, хто захоче, може залишитись по своїй програмі, а частина повернутися.

Колеги, якщо сприймається, то давайте ми тоді почнемо це готувати.

І дякую вам, ми вичерпали порядок денний. Дякую кожному із вас за плідну роботу.

_____. Нагадую, що зараз в цій залі відбудеться засідання робочої групи, останнє.

П'ять хвилин, і ми починаємо, давайте трохи повітря свіжого сюди запусимо.